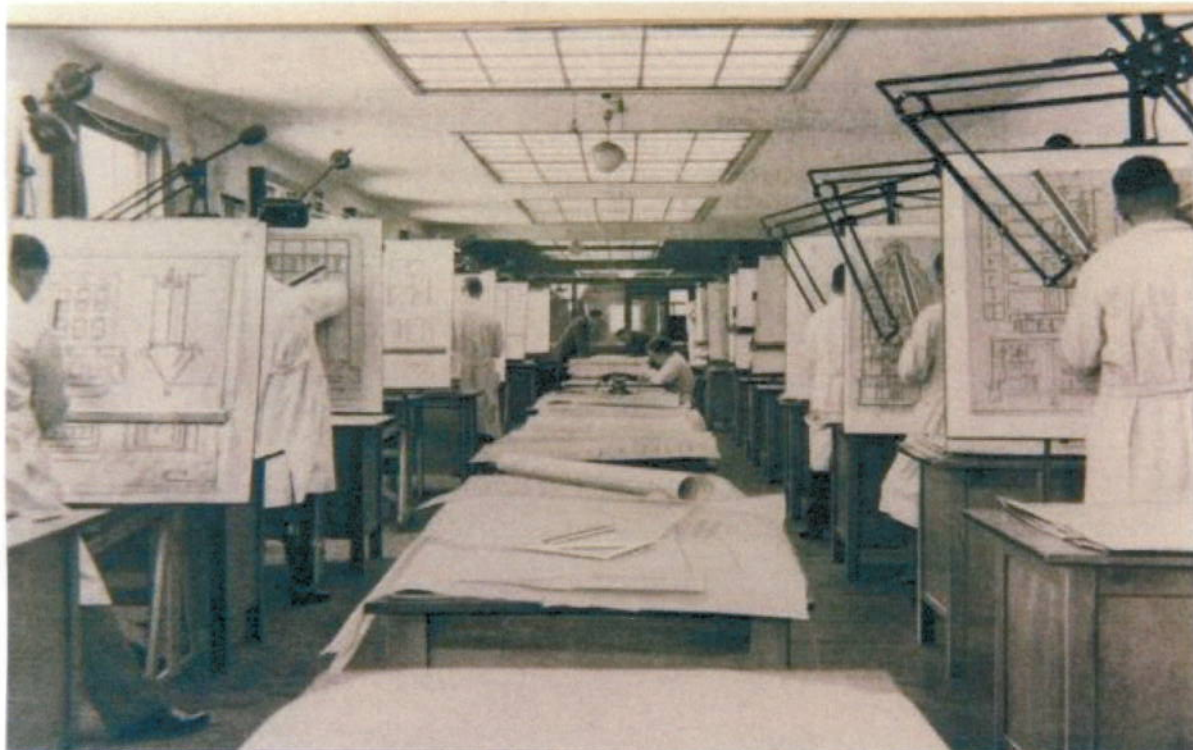

Teknisk Ukeblad TU.no

[Forsiden](#) [Bygg-anlegg](#) [Energi](#) [Industri](#) [IT](#) [Olje-gass](#) [Miljø-klima](#) [Motor](#) [Forbruker](#) [Jobb](#) [Innhold](#) [A til Å](#)

MORALEN SOM FORSVANT: Disse ingeniørene i Topf & Söhne arbeidet hardt for å perfektionere massedrapene på jøder til tross for at de hverken var jødehatere eller nazister.. Bildet er fra juni 1940. Foto: © Thüringisches Hauptstaatsarchiv Weimar

Dødens ingeniører

De var helt vanlige ingeniører. De var verken jødehatere eller nazister. Likevel bygget de produksjonslinjer for tilintetgjørelse.

Av [Joachim Seehusen](#) Publisert: 05.03.2010 kl. 15:10

Utstillingen "[Dødens ingeniører](#)" setter søkelyset på en ubehagelig og lite diskutert side ved ingeniørfaget og ved bedrifters ansvar. Firmaet Topf & Söhne bygget gasskamre og kremasjonsovner under andre verdenskrig. Ingeniørene visste at de jobbet for å perfektionere massedrap. Før krigen hadde selskapet høy etisk standard for sin produksjon av kremasjonsovner til vanlig sivil bruk.

SE BILDESERIE: [Hitlers drapsfabrikker](#)

Les også: [De bygde Hitlers drapsfabrikker](#)

Stoppeklokke

En gruppe ingeniører og teknikere oppholdt seg opp til et år av gangen i Auschwitz helt sør i det som etter krigen ble Polen. De jobbet med stoppeklokke mens kvinner og barn ble gasset i hjel.

– Det er godt dokumentert at disse menneskene verken var nazister eller antisemitter. Det var helt vanlige mennesker og vi forstår fortsatt lite av hva mennesker kan få seg til å gjøre eller hvorfor de gjør det. Forskere prøver nå å komme til bunns i motivene til disse ingeniørene, sier Ketil Andersen ved Teknisk Museum.

Han er ansvarlig for den 400 m² store utstillingen som åpner 11. mars og går helt til 31. oktober. Den er laget av stiftelsen Gedenkstätten Buchenwald und Mittelbau-Dora i samarbeid med Jüdisches Museum Berlin og Staatliches Museum Auschwitz-Birkenau.

Optimal temperatur

Andersen forteller at det var en avdeling i Topf & Söhne under ledelse av overingeniør Kurt Prüfer som sto sentralt i industrialiseringen av gasskamrene og krematoriene.

– Vi vet ikke hvordan eller hvorfor de blokkerte vanlig moral. På et eller annet vis ble de veldig opptatt av de faglige utfordringene. Gasskamrene og forbrenningsovnene ble planlagt som fabrikker, de bygget integrerte produksjonslinjer. Prüfer brukte restvarmen fra krematoriene til å oppnå optimal temperatur i gasskamrene.

Samtidig ga de samme ingeniørene slipp på bedriftens etiske retningslinjer.

– Topf & Söhne fulgte før krigen alle lover som skulle ivareta en etisk standard. De hadde systemer som sikret fullstendig forbrenning og systemer som gjorde det mulig å identifisere asken slik at de etterlatte fikk utlevert rett urne. For jobbene de gjorde for SS ble dette lagt bort, de rasket bare sammen litt aske til urnene.

Andersen forteller at Kurt Prüfer etter krigens slutt først ble arrestert av amerikanerne, deretter av russerne før han ble dømt til 25 års tvangsarbeid i Sibir. Firmaet Topf und Söhne i Erfurt ble grunnlagt i 1878. På det meste var det over 1100 ansatte. Etter krigen ble selskapet delt, hoveddelen ble overtatt av staten i DDR. Etter Berlinmurens fall ble selskapet privatisert i 1989, men da under et annet navn. I 1996 opphørte dette selskapet å eksistere.

DØDSINGENIØREN: Kurt Prüfer ledet avdelingen som hadde ansvaret for gasskamrene og kremasjonsovnene i blant annet Auschwitz.

